

Η πρώτη Στρατηγική Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών (OSINT) των ΗΠΑ για το 2024-2026

Η αναδιάρθρωση της αμερικανικής Κοινότητας Πληροφοριών, διδάγματα από τη νέα Στρατηγική, και προτάσεις για την βελτίωση του θεσμικού πλαισίου εθνικής ασφάλειας της Ελλάδας

Γεώργιος Κουκάκης

Το σύγχρονο περιβάλλον ασφάλειας έχει χαρακτηριστεί ως ένα περιβάλλον πολυκρίσεων (polycrises) και αεικρίσεων (permacrises), υποδηλώνοντας με τον χαρακτηρισμό αυτό την ταυτόχρονη εμφάνιση κρίσεων σε διαφορετικούς τομείς πολιτικής (ενέργεια, σίτιση, οικονομία, περιβάλλον, υγεία, κ.λπ.) οι οποίες έχουν μεγάλη χρονική διάρκεια. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την διατάραξη της ασφάλειας και την εδραίωση ενός αισθήματος αβεβαιότητας, καθιστώντας απαραίτητη την λήψη δραστικών μέτρων και την συνεχή επανεξέτασή τους ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά τους^[i].

Οι προαναφερθείσες αυτές συνθήκες σε συνδυασμό με την αλματώδη πρόοδο της τεχνολογίας η οποία επηρεάζει σχεδόν κάθε πτυχή της καθημερινότητάς μας οδηγώντας σε ριζικές αλλαγές, έχει καταστήσει την ύπαρξη έγκαιρων και έγκυρων πληροφοριών παράγοντα ζωτικής σημασίας τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Η σημασία τους έγκειται στο γεγονός ότι επιτρέπουν την βέλτιστη εκτίμηση κατάστασης, την αξιολόγηση των συνεπειών των δράσεων κάθε δρώντα και, εν τέλει, την (κατά το δυνατόν) ορθή λήψη αποφάσεων.

Το παρόν άρθρο εξετάζει το περιεχόμενο της πρόσφατης Στρατηγικής Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών των ΗΠΑ για το 2024-2026, εξηγώντας εν συντομία την διαδικασία που ακολουθείται από τις αντίστοιχες Υπηρεσίες των ΗΠΑ για την παραγωγή των πληροφοριακών προϊόντων, τα είδη των πληροφοριών, την οργάνωση της Κοινότητας Πληροφοριών, τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων, και ολοκληρώνεται παραθέτοντας ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα, προτάσεις την βελτίωση του θεσμικού πλαισίου εθνικής ασφάλειας της Ελλάδας.

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Σε κρατικό επίπεδο, η συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών εμπίπτει στις αρμοδιότητες των εκάστοτε Υπηρεσιών Πληροφοριών, οι οποίες διαφέρουν από κράτος σε κράτος ως προς την οργανωτική δομή και τις αρμοδιότητες. Η διαδικασία που ακολουθείται από το προσωπικό τους προκειμένου οι πληροφορίες να συλλεχθούν, επεξεργαστούν, και μετατραπούν σε «πληροφοριακά προϊόντα» (π.χ. εκτιμήσεις, αναλύσεις, κ.λπ.), περιλαμβάνει μια σειρά ενεργειών η οποία είναι γνωστή ως «κύκλος πληροφοριών» (Intelligence Cycle)^[iii], ο οποίος περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια (Εικόνα 1):

1. Την σχεδίαση (planning) που αφορά στον καθορισμό των ζητημάτων που άπτονται αντιμετώπισης (συλλογής πληροφοριών) και της προτεραιοποίησής τους,
2. Την συλλογή (collection) των απαιτούμενων πληροφοριών για τα προαναφερθέντα ζητήματα,
3. Την επεξεργασία (processing) των συλλεχθέντων πληροφοριών,
4. Την ανάλυση (analysis) των επεξεργασμένων πληροφοριών για την παραγωγή των πληροφοριακών προϊόντων,
5. Την διανομή (dissemination) των πληροφοριακών προϊόντων, και τέλος
6. Την αξιολόγηση (evaluation) η οποία αποτελεί μια συνεχή διαδικασία που αφορά στα προϊόντα και τον τρόπο προσέγγισης όλων των ζητημάτων και διενεργείται σε όλα στάδια.

Εικόνα 1: Τα έξι στάδια του Κύκλου Πληροφοριών σύμφωνα με το ODNI. **Πηγή:** <https://www.intelligence.gov/how-the-ic-works>

Ανάλογα με την προέλευση ή/και τα μέσα συλλογής^[iii], οι πληροφορίες ταξινομούνται στις ακόλουθες έξι βασικές κατηγορίες:

1. **GEOINT** (Geospatial Intelligence) η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες που παράγονται από γεωδαιτικά και απεικονιστικά δεδομένα,
2. **HUMINT** (Human-Source Intelligence) η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες που συλλέγονται από ανθρώπινες πηγές,
3. **IMINT** (Imagery Intelligence) η οποία περιλαμβάνει απεικονίσεις σε φιλμ και ηλεκτρονικά ή άλλα μέσα,

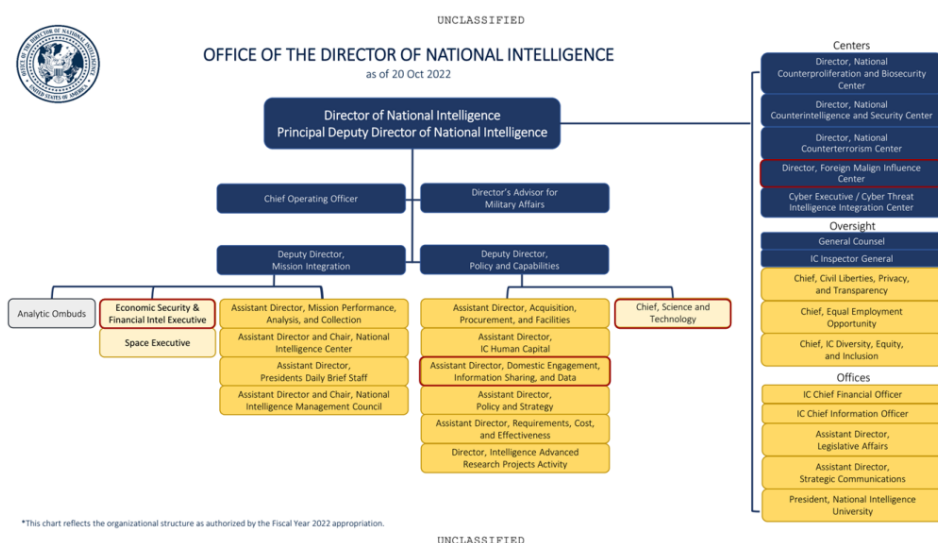
4. **MASINT** (Measurement and Signature Intelligence) η οποία περιλαμβάνει τεχνικές και επιστημονικές πληροφορίες που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό, αναγνώριση ή περιγραφή στόχων,

5. **OSINT** (Open-Source Intelligence) η οποία περιλαμβάνει έντυπες, ηλεκτρονικές, ψηφιακές και άλλες πληροφορίες που είναι προσβάσιμες από όλους, και, τέλος,

6. **SIGINT** (Signals intelligence) η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες που προκύπτουν από υποκλοπές ηλεκτρομαγνητικών εκπομπών.

Η ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΩΝ ΗΠΑ

Το 2004 –με αφορμή τις καταστροφικές συνέπειες των τρομοκρατικών επιθέσεων της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 και με στόχο την βέλτιστη αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών για τον εντοπισμό απειλών εθνικής ασφάλειας– ψηφίστηκε ο Νόμος για τη Μεταρρύθμιση των Υπηρεσιών Πληροφοριών και την Πρόληψη της Τρομοκρατίας (Intelligence Reform and Terrorism Prevention Act – IRTPA) σύμφωνα με τον οποίο θεσπίστηκε η θέση του Διευθυντή Εθνικών Πληροφοριών (Director of National Intelligence – DNI)^[iv]. Ο DNI αποτελεί τον επικεφαλής της Κοινότητας Πληροφοριών (Intelligence Community)^[v], λειτουργώντας παράλληλα ως σύμβουλος του Προέδρου των ΗΠΑ και του Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας (ΣΕΑ)^[vi].

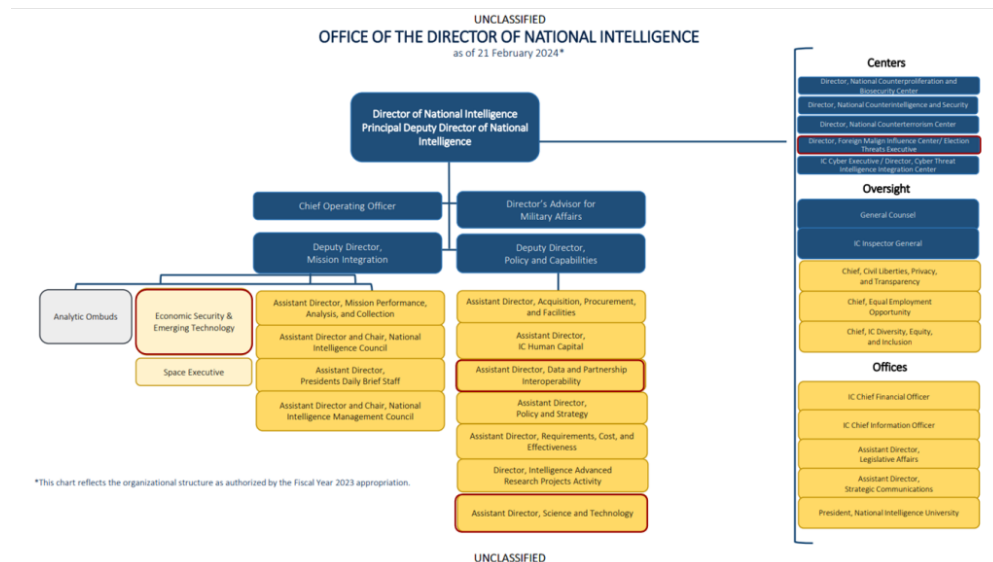

Εικόνα 2: Το πρότερο (2022) οργανόγραμμα του Γραφείου του Διευθυντή Εθνικών Πληροφοριών. Πηγή: Office of the Director of National Intelligence

Το Γραφείο του Διευθυντή Εθνικών Πληροφοριών (Office of Director of National Intelligence – ODNI) στελεχώνεται από προσωπικό όλων των Υπηρεσιών Πληροφοριών των ΗΠΑ και περιλαμβάνει μία μεγάλη ποικιλία από Διευθύνσεις, Κέντρα, Γραφεία καθώς και το Πανεπιστήμιο Εθνικών Πληροφοριών (Εικόνα 3). Αξίζει δε να τονιστεί ότι ορισμένα τμήματα του ODNI αναδιαρθρώθηκαν το 2024 ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις νέες και αναδυόμενες απειλές του σύγχρονου περιβάλλοντος ασφάλειας. Οι

κυριότερες από αυτές τις αλλαγές –στις εικόνες 2 και 3 επισημαίνονται με κόκκινο πλαίσιο– σε σχέση με την προηγούμενη οργανωτική δομή (Εικόνα 2) είναι οι ακόλουθες:

1. Το Τμήμα Εκτελεστικού Διευθυντή «Οικονομικής Ασφάλειας και Χρηματοπιστωτικών Πληροφοριών» μετονομάστηκε σε Τμήμα Εκτελεστικού Διευθυντή «Οικονομικής Ασφάλειας και Αναδυόμενης Τεχνολογίας».
2. Το Τμήμα Βοηθού Διευθυντή «Εγχώριας Εμπλοκής, Διαμοιρασμού Πληροφοριών και Δεδομένων» μετονομάστηκε σε Τμήμα Βοηθού Διευθυντή «Δεδομένων και Διαλειτουργικότητας Εταιρικών Σχέσεων».
3. Το Τμήμα του Επικεφαλής «Επιστήμης και Τεχνολογίας» από ανεξάρτητο Τμήμα υποβιβάστηκε σε Υποδιεύθυνση.
4. Στο Τμήμα του Διευθυντή για το «Κέντρο Ξένης Κακόβουλης Επιρροής» προστέθηκε η αρμοδιότητα του Εκτελεστικού Διευθυντή για «Εκλογικές Απειλές».

Εικόνα 3: Το ισχύον (2024) οργανόγραμμα του Γραφείου του Διευθυντή Εθνικών Πληροφοριών. **Πηγή:** <https://www.odni.gov/files/ODNI/documents/ODNI-Org-Chart-03-05-24.pdf>

Η Κοινότητα Πληροφοριών των ΗΠΑ αποτελείται σήμερα από δεκαοχτώ (18) «στοιχεία» (elements)^[viii], τα οποία συνεργάζονται με τις ένοπλες δυνάμεις, τις ομοσπονδιακές, πολιτειακές και τοπικές υπηρεσίες επιβολής νόμου, τις υπηρεσίες πληροφοριών και τις ένοπλες δυνάμεις ξένων κρατών, καθώς και τον ιδιωτικό τομέα^[viii]. Τα στοιχεία περιλαμβάνουν δύο ανεξάρτητες υπηρεσίες, εννιά υπηρεσίες του Υπουργείου Άμυνας και επτά υπηρεσίες άλλων φορέων (Εικόνα 4).

The IC is Comprised of the Following 18 Elements:

TWO INDEPENDENT AGENCIES

1. The Office of the Director of National Intelligence (ODNI)
2. The Central Intelligence Agency (CIA)

NINE DEPARTMENT OF DEFENSE ELEMENTS

The following elements also receive guidance and oversight from the Under Secretary of Defense for Intelligence and Security (USD I&S)—

1. The Defense Intelligence Agency (DIA)
2. The National Security Agency (NSA)
3. The National Geospatial-Intelligence Agency (NGA)
4. The National Reconnaissance Office (NRO)
5. U.S. Air Force Intelligence
6. U.S. Navy Intelligence
7. U.S. Army Intelligence
8. U.S. Marine Corps Intelligence
9. U.S. Space Force Intelligence

SEVEN ELEMENTS OF OTHER DEPARTMENTS AND AGENCIES

1. The Department of Energy's Office of Intelligence and Counterintelligence
2. The Department of Homeland Security's Office of Intelligence and Analysis and
3. The intelligence and counterintelligence elements of the U.S. Coast Guard
4. The Department of Justice's Federal Bureau of Investigation and
5. The Drug Enforcement Administration's Office of National Security Intelligence
6. The Department of State's Bureau of Intelligence and Research
7. The Department of the Treasury's Office of Intelligence and Analysis

In addition to collection, analysis, and production, IC elements serve in other roles. Functional managers oversee and coordinate a specific intelligence discipline or capability and advise the DNI on the performance of their functions within and across IC elements. Program managers are IC element heads responsible for the execution of their element's mission and budget. ODNI leads intelligence integration across these elements to deliver the most insightful intelligence and make the Nation more secure.

Εικόνα 4: Οι δεκαοχτώ (18) μονάδες της Κοινότητας Υπηρεσιών Πληροφοριών. **Πηγή:** [https://www.odni.gov/files/ODNI/documents/National Intelligence Strategy 2023.pdf](https://www.odni.gov/files/ODNI/documents/National%20Intelligence%20Strategy%202023.pdf)

Σύμφωνα με την Στρατηγική Εθνικών Πληροφοριών (National Intelligence Strategy – NIS) των ΗΠΑ που δημοσιεύτηκε στις 10 Αυγούστου 2023^[ix], η αποστολή της Κοινότητας Πληροφοριών είναι να: «[...] παρέχει έγκαιρες, αυστηρές, ακομμάτιστες και διορατικές πληροφορίες και υποστήριξη για την τεκμηρίωση των αποφάσεων εθνικής ασφάλειας και την προστασία του έθνους και των συμφερόντων του».

Η ΝΕΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ OSINT ΤΩΝ ΗΠΑ ΓΙΑ ΤΟ 2024-2026

Η Στρατηγική Πληροφοριών Ανοιχτών Πηγών της Κοινότητας Πληροφοριών των ΗΠΑ για το 2024-2026 δημοσιεύθηκε στις 8 Μαρτίου 2024 (Εικόνα 5), φέρει ως υπότιτλο την φράση «Οι Πληροφορίες Πρώτης Καταφυγής: Ξεκλειδώνοντας την αξία των Πληροφοριών Ανοιχτών Πηγών» (The INT of First Resort: Unlocking the Value of OSINT) και είναι ένα έγγραφο με έκταση μόλις δώδεκα σελίδων αποτελούμενο από έξι μέρη^[x].

Εικόνα 5: Το εξώφυλλο της Στρατηγικής Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών για το 2024-2026.

Πηγή: https://www.dni.gov/files/ODNI/documents/IC_OSINT_Strategy.pdf

Το πρώτο μέρος του στρατηγικού εγγράφου αποτελείται από τα σχόλια της Διευθύντριας Εθνικών Πληροφοριών των ΗΠΑ και του Λειτουργικού Διευθυντή Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών (OSINT Functional Manager). Η πρώτη από τα προαναφερθέντα διοικητικά στελέχη, Avril D. Haines, επισημαίνει ότι: «Αξιοποιώντας τις δυνατότητες των Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών, η Κοινότητα Πληροφοριών θα συνεχίσει να παρέχει ολοκληρωμένη υποστήριξη στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής όσον αφορά την εθνική ασφάλεια και θα δημιουργήσει πρόσθετες ευκαιρίες ώστε να υπάρξει διαφάνεια με τους εταίρους μας και το κοινό σχετικά με τις απειλές που αντιμετωπίζουμε. Για να επιτύχουμε αυτό το επιθυμητό αποτέλεσμα, πρέπει να δημιουργήσουμε ένα κοινό όραμα και σταθερά θεμέλια που να συνάδουν με τις αξίες των ελεύθερων και ανοιχτών κοινωνιών. Η Στρατηγική Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών της Κοινότητας Πληροφοριών αντιπροσωπεύει την αρχή μιας μακροπρόθεσμης διαδικασίας που θα οδηγήσει στον επαγγελματισμό του τομέα των Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών, θα μεταμορφώσει την ανάλυση και παραγωγή πληροφοριών και θα δημιουργήσει νέες οδούς συνεργασίας με λαμπρούς Αμερικανούς καινοτόμους και ομοϊδεάτες ξένους εταίρους».

Το δεύτερο διευθυντικό στέλεχος και αρμόδιος για τις πληροφορίες ανοικτών πηγών, William J. Burnes, συμπληρώνει ότι: «Ως λειτουργικός διευθυντής της Κοινότητας Πληροφοριών για τις Πληροφορίες Ανοικτών Πηγών, γνωρίζω τον κρίσιμο ρόλο που διαδραματίζουν στην υπεράσπιση της χώρας και των αξιών μας. Από τις επιχειρήσεις και την ανάλυση, έως τις συναντήσεις πολιτικής, οι Πληροφορίες Ανοικτών Πηγών τεκμηριώνουν τις αποφάσεις των

ανώτερων στελεχών χάραξης πολιτικής σχετικά με σχεδόν κάθε σημαντικό ζήτημα που αντιμετωπίζουν οι Ηνωμένες Πολιτείες. Σε αυτή την κομβική στιγμή που οι Πληροφορίες Ανοικτών Πηγών είναι ολοένα και πιο σημαντικές και αυξάνεται η ζήτησή τους, μία Στρατηγική οι Πληροφορίες Ανοικτών Πηγών σε επίπεδο Κοινότητας Πληροφοριών είναι απαραίτητη ώστε να βοηθήσει την Κοινότητα Πληροφοριών να προχωρήσει με συντονισμένο και αποφασιστικό τρόπο. Αυτή η στρατηγική θα μας βοηθήσει να εκπληρώσουμε τις ευθύνες μας και να αυξήσουμε τον ήδη τεράστιο αντίκτυπο που έχει ο τομέας των Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών στην προστασία και την ασφάλεια του έθνους μας».

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ, ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

Το δεύτερο μέρος του εγγράφου έχει τίτλο «*Η Στρατηγική Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών της Κοινότητας Πληροφοριών για το 2024-2026*» (IC OSINT Strategy 2024-2026) και ξεκινά με τον ορισμό των Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών, προσδιορίζοντάς τις ως: «*[...] τις (επεξεργασμένες) πληροφορίες που προέρχονται αποκλειστικά από δημόσια ή εμπορικά διαθέσιμες πληροφορίες που αναφέρονται σε συγκεκριμένες προτεραιότητες, απαιτήσεις ή κενά πληροφοριών*».

Επιπλέον αναφέρει την αποστολή της Κοινότητας Πληροφοριών αναφορικά με τις πληροφορίες ανοικτών πηγών, η οποία έγκειται στην «*[...] συλλογή, δημιουργία και παράδοση έγκαιρων, σχετικών και διορατικών πληροφοριών ανοικτών πηγών για την τεκμηρίωση των αποφάσεων εθνικής ασφάλειας και την προστασία του Έθνους και των συμφερόντων του*»

Το όραμα της Κοινότητας Πληροφοριών αναφέρεται ότι συνίσταται στην δημιουργία «*Ενός επαγγελματικού, ολοκληρωμένου και ευέλικτου μηχανισμού Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών της Κοινότητας Πληροφοριών ο οποίος θα παρέχει πλεονέκτημα απόφασης στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και στους πολεμιστές των ΗΠΑ και θα καθοδηγεί την καινοτομία με τους εταίρους*».

Ακολούθως το έγγραφο καθορίζει τέσσερις τομείς στρατηγικής εστίασης οι οποίοι αναμένεται να ενδυναμώσουν τον τομέα των Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών ώστε να αποτελέσει ένα βασικό τομέα και να δώσει την δυνατότητα στην Κοινότητα Πληροφοριών να εκμεταλλευτεί πλήρως τις δυνατότητές τους. Οι εν λόγω τομείς είναι οι ακόλουθοι:

1. Συντονισμός της απόκτησης δεδομένων ανοιχτών πηγών και διεύρυνση του διαμοιρασμού τους,
2. Καθιέρωση ολοκληρωμένης διαχείρισης συλλογής ανοιχτών πηγών,
3. Καθοδήγηση της καινοτομίας πληροφοριών ανοιχτών πηγών ώστε να προσφέρει νέες δυνατότητες, και

4. Ανάπτυξη της επόμενης γενιάς εργατικού δυναμικού και της τεχνοτροπίας πληροφοριών ανοιχτών πηγών.

Τέλος, πέραν των προαναφερθέντων τομέων, το έγγραφο επισημαίνει την σημασία της αποτελεσματικής και υποστηρικτικής διακυβέρνησης, των συνεργασιών με την βιομηχανία, την ακαδημαϊκή κοινότητα, και τους ξένους εταίρους, καθώς και την συνεργασία με τον κλάδο των στρατιωτικών πληροφοριών.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΠΗΓΩΝ

Το τρίτο μέρος του εγγράφου είναι η «Εισαγωγή» της Στρατηγικής, στην οποία αναφέρεται η ζωτική σημασία των πληροφοριών ανοιχτών πηγών, αλλά και η ιλιγγιώδης ταχύτητα διεύρυνσης και εξέλιξης του εν λόγω πεδίου. Επιπλέον, τονίζεται η επίδραση της τεχνητής νοημοσύνης στην εκμετάλλευση των πληροφοριών, οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν όσον αφορά την προέλευση και την εγκυρότητά τους, η ανάγκη ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών και επαναπροσδιορισμού της σχέσης της Κοινότητας Πληροφοριών με την βιομηχανία και την ακαδημαϊκή κοινότητα, οι ευκαιρίες που παρουσιάζουν οι πληροφορίες ανοικτών πηγών λόγω του αδιαβάθμητου χαρακτήρα τους, η ανάγκη επένδυσης σημαντικών πόρων στον εν λόγω τομέα, η δημιουργία μιας ολοκληρωμένης και ευέλικτης Κοινότητας Πληροφοριών Ανοιχτών Πηγών, αλλά και η λήψη μέτρων για την πλήρη αξιοποίηση των πληροφοριών, όπως:

1. Ο εξορθολογισμός της απόκτησης δεδομένων,
2. Η ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών για την συλλογή και άντληση πληροφοριών από δεδομένα ανοικτών πηγών,
3. Η ενίσχυση του συντονισμού των δραστηριοτήτων συλλογής ανοικτών πηγών σε όλη την κοινότητα,
4. Η αναβάθμιση και τυποποίηση της τεχνοτροπίας πληροφοριών ανοικτών πηγών, και
5. Η ανάπτυξη εργατικού δυναμικού υψηλής εξειδίκευσης στις πληροφορίες ανοικτών πηγών.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

Το τέταρτο μέρος του εγγράφου έχει τίτλο «*Τομείς Στρατηγικής Εστίασης*» (Strategic Focus Areas) και αναλύει τους τέσσερις τομείς στους οποίους εστιάζει το εν λόγω έγγραφο. Όσον αφορά τον πρώτο τομέα με τίτλο «*Συντονισμός της απόκτησης δεδομένων ανοιχτών πηγών και διεύρυνση του διαμοιρασμού τους*», το εξεταζόμενο έγγραφο αναφέρει ότι η εστίαση γίνεται με σκοπό να αποφευχθεί ο πλεονασμός, να καταστεί δυνατή η αποστολή και να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων την Κοινότητας Πληροφοριών, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη μεγιστοποίηση των επενδύσεων. Για να γίνει αυτό πράξη, η Κοινότητα σκοπεύει να εφαρμόσει ένα ενιαίο πλαίσιο για την παρακολούθηση των πληροφοριών ανοικτών

πηγών, να καθιερώσει κοινές πλατφόρμες πληροφοριών ανοικτών πηγών και να διευρύνει τους αποδέκτες των αντίστοιχων προϊόντων λαμβάνοντας υπόψιν τους περιορισμούς ασφάλειας και διαβάθμισης.

Όσον αφορά τον δεύτερο τομέα, με τίτλο «*Καθιέρωση ολοκληρωμένης διαχείρισης συλλογής ανοικτών πηγών*», το εξεταζόμενο έγγραφο αναφέρει ότι η εστίαση γίνεται με σκοπό την βελτίωση της ταχύτητας και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη συλλογή, αποφεύγοντας την επανάληψη της προσπάθειας. Για να καλυφθεί αυτή η θεμελιώδης ανάγκη, η Κοινότητα σκοπεύει να αναπτύξει ευέλικτες διαδικασίες και ροές εργασιών, να προβεί σε προσαρμογές, και να διασφαλίσει την συμμόρφωση με την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των πολιτικών ελευθεριών, εξασφαλίζοντας ότι δεν δαπανά τις πιο ευαίσθητες δυνατότητες συλλογής της για να αποκτήσει πληροφορίες που μπορεί να συλλέξει από ανοικτές πηγές μέσω ενός κοινού συστήματος συλλογικής πρόσβασης σε απαιτήσεις και προσπάθειες συλλογής.

Εικόνα 6: Το λογότυπο της Κοινότητας Πληροφοριών των ΗΠΑ. **Πηγή:** https://www.dni.gov/files/ODNI/documents/IC_OSINT_Strategy.pdf

Για τον τρίτο τομέα, με τίτλο «*Καθοδήγηση της καινοτομίας πληροφοριών ανοικτών πηγών ώστε να προσφέρει νέες δυνατότητες*», το εξεταζόμενο έγγραφο αναφέρει ότι η εστίαση γίνεται με σκοπό την εκμετάλλευση δεδομένων και πληροφοριών. Για να καταστεί αυτό δυνατό, η Κοινότητα σκοπεύει να προσαρμόζει συνεχώς εργαλεία και τεχνοτροπίες, να κάνει χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, της μηχανικής μάθησης και των τεχνολογιών

ανθρώπινης γλώσσας, στοχεύοντας πρωτίστως στην ταχύτητα της καινοτομίας η οποία αποτελεί ένα κρίσιμο μέτρο επιτυχίας και αναπτύσσοντας εξωτερικές εταιρικές σχέσεις με τον ιδιωτικό τομέα, την βιομηχανία και την ακαδημαϊκή κοινότητα.

Σχετικά με τον τέταρτο τομέα, υπό τον τίτλο «*Ανάπτυξη της επόμενης γενιάς εργατικού δυναμικού και τεχνοτροπίας πληροφοριών ανοικτών πηγών*», το εξεταζόμενο έγγραφο αναφέρει ότι η εστίαση γίνεται με σκοπό τον βέλτιστο εντοπισμό, την εξαγωγή, και την παροχή πληροφοριών από ανοικτές πηγές. Για να το πετύχει, η Κοινότητα σκοπεύει να αναπτύξει ευέλικτα κοινά πρότυπα τεχνοτροπίας και εκπαίδευσης συμβατά με άλλους τομείς ώστε να διασφαλιστεί ότι όλες οι δραστηριότητες OSINT διεξάγονται με ασφάλεια, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της τεχνητής νοημοσύνης και μετριάζοντας τυχόν κινδύνους. Τονίζεται δε ότι η εκπαίδευση είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη του εν λόγω στόχου, αποσαφηνίζοντας ότι η κατάρτιση του προσωπικού εκτός από τεχνικές γνώσεις οφείλει να αποσκοπεί και στην ανάπτυξη άλλων «παραδοσιακών» γνώσεων όπως γλωσσικές, πολιτιστικές, κ.ά., τόσο των στελεχών που εξειδικεύονται στις πληροφορίες ανοικτών πηγών, όσο και των αναλυτών των υπόλοιπων κατηγοριών.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Το πέμπτο μέρος του εγγράφου έχει τίτλο «*Βασικοί Παράγοντες Διευκόλυνσης*» (Key Enablers) και αναφέρεται σε δύο παράγοντες, οι οποίοι διευκολύνουν το έργο της συλλογής πληροφοριών ανοικτών πηγών. Ο πρώτος από αυτούς είναι η Διακυβέρνηση, της οποίας βασικό στοιχείο αποτελεί ο ομοσπονδιακός χαρακτήρας λόγω της συνεργασίας των δεκαοκτώ προαναφερθέντων Στοιχείων της Κοινότητας Πληροφοριών. Για να είναι ωστόσο αποτελεσματική, η διακυβέρνησή της θα πρέπει να εξασφαλίζει τον συντονισμό, να καθιερώνει ενδείκτες απόδοσης (standards), να εναρμονίζει τις υπάρχουσες πολιτικές, και να διευκολύνει την ανάπτυξη νέων δυνατοτήτων. Για τον σκοπό αυτό ως Λειτουργικός Διευθυντής Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών της Κοινότητας Πληροφοριών των ΗΠΑ ορίζεται ο Διευθυντής της Κεντρικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (Central Intelligence Agency – CIA), ο οποίος συνεργάζεται στενά με την Υπηρεσία Στρατιωτικών Πληροφοριών (Defense Intelligence Agency – DIA).

Ο δεύτερος παράγοντας διευκόλυνσης του έργου συλλογής πληροφοριών ανοικτών πηγών είναι οι Εταιρικές Σχέσεις (συνεργασίες) οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν την ακαδημαϊκή κοινότητα, τον ιδιωτικό τομέα και τους ξένους δρώντες ώστε να είναι σε θέση η Κοινότητα Πληροφοριών να συμβαδίζει με τις τεχνολογικές εξελίξεις και να διαμοιράζεται πληροφορίες, εργαλεία και τεχνογνωσία.

Το έκτο μέρος του εγγράφου, με τίτλο «*Τι μέλλει γενέσθαι*» (Way Forward), αναφέρει ότι για να καταστεί επιτυχημένη η παρούσα στρατηγική θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι καλές πρακτικές σε όλους τους προαναφερθέντες τομείς (διακυβέρνηση, συνεργασίες, τεχνοτροπία, εκπαίδευση, εργαλεία, διαμοιρασμός, συλλογή, κ.λπ.) μέσα από την ανάπτυξη ενός Σχεδίου Δράσης για την εν λόγω Στρατηγική, το οποίο θα καθορίζει τις διακριτές

δραστηριότητες και τα ορόσημα, θα περιλαμβάνει διαδικασίες μέτρησης της προόδου και θα παρακολουθεί τα αποτελέσματα που σημειώνονται.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Το πρώτο προφανές συμπέρασμα που προκύπτει αναφορικά με την εξεταζόμενη Στρατηγική των ΗΠΑ είναι η ολοένα αυξανόμενη σημασία των πληροφοριών ανοικτών πηγών, λόγω των μοναδικών πλεονεκτημάτων που χαρακτηρίζουν τις εν λόγω πληροφορίες όπως η ελεύθερη πρόσβαση, η μεγάλη ποικιλία πηγών και μέσων συλλογής, ο τεράστιος όγκος των πληροφοριών, η ελαχιστοποίηση του φυσικού κινδύνου του προσωπικού, κ.ά. Δεν θα πρέπει ωστόσο να λησμονούνται και τα αντίστοιχα μειονεκτήματά τους, με κυριότερο αυτό της αυξημένης ανάγκης αξιολόγησης της αξιοπιστίας της πηγής και της ακρίβειας της πληροφορίας λόγω της εκτεταμένης εμφάνισης παραπληροφόρησης (disinformation) και ψευδών ειδήσεων (misinformation/fake news).

Η συμβολή δε των εν λόγω πληροφοριών στην επίγνωση κατάστασης (situational awareness) είναι τέτοια ώστε το Γραφείο του Διευθυντή Εθνικών Πληροφοριών «αναγκάστηκε» να εκδώσει την Στρατηγική Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών προκειμένου να συντονίσει τις υπαγόμενες σε αυτό Υπηρεσίες Πληροφοριών των ΗΠΑ, για να αξιοποιήσει στο έπακρο τις εν λόγω πληροφορίες, ενέργεια που αποτελεί και τον πρώτο τομέα στρατηγικής εστίασης. Επιπλέον, η καθιέρωση ολοκληρωμένης διαχείρισης συλλογής (2^{ος} τομέας), η καθοδήγηση της καινοτομίας (3^{ος} τομέας), και η ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού και τεχνοτροπίας (4^{ος} τομέας) που καθορίζονται ως στόχοι στο εν λόγω στρατηγικό έγγραφο, κρίνονται ως απαραίτητες ενέργειες οι οποίες θα δημιουργήσουν τις βάσεις και θα θέσουν το πλαίσιο ώστε να μπορέσουν οι υπαγόμενες Υπηρεσίες να αναπτύξουν την δράση τους, κάτι που είναι και το ζητούμενο κάθε Στρατηγικής.

Ο δε διορισμός του Διευθυντή της CIA ως Λειτουργικός Διευθυντής Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών της Κοινότητας Πληροφοριών των ΗΠΑ και η στενή συνεργασία του με την Υπηρεσία Στρατιωτικών Πληροφοριών, δεν αποτελεί έκπληξη καθώς αμφότερες οι Υπηρεσίες είναι υπεύθυνες για την συλλογή πληροφοριών που αφορούν τις εξωτερικές απειλές εθνικής ασφάλειας των ΗΠΑ, τόσο σε στρατιωτικό (ξένες ένοπλες δυνάμεις) όσο και σε μη-στρατιωτικό (λοιπές εξωτερικές απειλές άλλης φύσης) επίπεδο.

Όσον αφορά την αναδιάρθρωση της οργανωτικής δομής του ODNI, αν και για ορισμένους μπορεί να φαίνεται ασήμαντη, υποδηλώνει τη νοοτροπία της αμερικανικής Κοινότητας Πληροφοριών σχετικά με την συνεχή εκτίμηση της απειλής και την προσαρμογή των διαδικασιών, μεθόδων, και μέσων στις νέες συνθήκες. Στην προκειμένη περίπτωση αυτό που διαπιστώνεται είναι ότι πλέον δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην αντιμετώπιση τόσο των αναδυόμενων τεχνολογιών (emerging and disruptive technologies – EDTs) όσο και της επιρροής ξένων δρώντων –ειδικά όσον αφορά την εκλογική διαδικασία– καθώς και στην συνεργασία με ξένες Υπηρεσίες Πληροφοριών για την αντιμετώπιση κοινών απειλών.

Αξίζει, μάλιστα, να σημειωθεί ότι η ανάγκη συνεργασίας με ξένους δρώντες, τον ιδιωτικό τομέα, την ακαδημαϊκή κοινότητα, αλλά και την βιομηχανία για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων, την βέλτιστη αξιοποίηση όλων των υπάρχοντων μέσων, την παρακολούθηση της τεχνολογικής προόδου και την ανάπτυξη της καινοτομίας με τελικό επιθυμητό σκοπό τη μεγιστοποίηση του αποτελέσματος, είναι διάχυτη και σε άλλα στρατηγικά έγγραφα διεθνών δρώντων, όπως η *Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας* (National Security Strategy – NSS) των ΗΠΑ[xi], το *Στρατηγικό Δόγμα* (Strategic Concept) του ΝΑΤΟ[xii], και η *Στρατηγική Πυξίδα* (Strategic Compass) της Ευρωπαϊκής Ένωσης[xiii].

Επιπλέον, μέσα από την εξέταση της Στρατηγικής Πληροφοριών Ανοικτών Πηγών των ΗΠΑ για το 2024-2026, αναδεικνύεται για ακόμα μια φορά ο ζωτικός ρόλος των Υπηρεσιών Πληροφοριών ενός κράτους στην προάσπιση της εθνικής ασφάλειας μέσω του έγκαιρου εντοπισμού των αντίστοιχων απειλών και της παροχής εκτιμήσεων, πολύ δε περισσότερο μέσω της ύπαρξης της Κοινότητας Πληροφοριών η οποία –λειτουργώντας ως ένας «κόμβος πληροφοριών»– είναι σε θέση να διασταυρώνει πληροφορίες από όλες τις κρατικές Υπηρεσίες Πληροφοριών και να σχηματίζει ολοκληρωμένη άποψη αναφορικά με την τρέχουσα κατάσταση και τις προθέσεις «εχθρικών» δρώντων, έτσι ώστε η πολιτική ηγεσία να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

Αυτό που θα πρέπει επίσης να τονιστεί είναι ότι η δράση της εν λόγω Κοινότητας λειτουργεί υποστηρικτικά στο έργο του ευρύτερου συστήματος εθνικής ασφάλειας, του οποίου η αρχιτεκτονική περιλαμβάνει τους φορείς της εκτελεστικής, δικαστικής, και νομοθετικής εξουσίας. Βασικός δε πυλώνας αυτής της αρχιτεκτονικής δεν είναι άλλος από το Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας, ενώ θεμελιώδες έγγραφο από το οποίο πηγάζουν όλες οι υπόλοιπες εθνικές στρατηγικές των επιμέρους κρατικών φορέων είναι η Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας, η οποία αποτελεί και το κατεξοχήν έγγραφο υψηλής στρατηγικής των ΗΠΑ[xiv].

Η εκπόνηση Εθνικής Στρατηγικής δεν αποτελεί πολυτέλεια αλλά αδήριτη ανάγκη για κάθε σύγχρονο κράτος και συνάμα υποχρέωση της κάθε κυβέρνησης, καθώς –σε αντίθεση με την άποψη ορισμένων ότι περιορίζει την δράση των υφιστάμενων δρώντων– παρέχει το πλαίσιο εντός του οποίου όλοι οι κρατικοί φορείς θα αναπτύξουν πρωτοβουλίες για την επίτευξη των καθορισθέντων στόχων, και εξασφαλίζει τον συντονισμό για τη μεγιστοποίηση του επιθυμητού αποτελέσματος, δηλαδή την προάσπιση των εθνικών συμφερόντων. Όσον αφορά την Κοινότητα Πληροφοριών των ΗΠΑ, η αντίστοιχη Εθνική Στρατηγική είναι η Στρατηγική Εθνικών Πληροφοριών[xv].

Εκτός από την Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας και την Στρατηγική Εθνικών Πληροφοριών, σημαντικό ρόλο αναφορικά με την στοχοθεσία αλλά και άσκηση των αρμοδιοτήτων των φορέων εθνικής ασφάλειας διαδραματίζουν δύο ακόμα σημαντικά προϊόντα της Κοινότητας Πληροφοριών. Αυτά είναι η Ετήσια Εκτίμηση Απειλής[xvi], ένα κείμενο στρατηγικού χαρακτήρα το οποίο περιγράφει τις κυριότερες απειλές για την εθνική ασφάλεια των ΗΠΑ, και η Καθημερινή Ενημέρωση του Προέδρου[xvii] η οποία περιλαμβάνει

πληροφορίες αναφορικά με μείζονα εθνικά και παγκόσμια ζητήματα που επηρεάζουν την εθνική ασφάλεια των ΗΠΑ.

Ένα σημείο το οποίο επίσης χρήζει επισήμανσης είναι το γεγονός ότι η έλλειψη πληροφοριών δεν συνεπάγεται πάντα την απουσία εχθρικής δραστηριότητας, καθώς σύμφωνα με την θεωρία της εντροπίας της πληροφορίας, [η απουσία εχθρικής δραστηριότητας] ενδέχεται να υποδηλώνει αυξημένα μέτρα ασφάλειας πληροφοριών για την αποφυγή διαρροής πληροφοριών ώστε επιτευχθεί ο αιφνιδιασμός του αντιπάλου. Χαρακτηριστικό δε πρόσφατο παράδειγμα αυτής της περίπτωσης αποτελεί η αιφνιδιαστική επίθεση της Χαμάς στο Ισραήλ [\[xviii\]](#).

Επιπρόσθετα, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι –όπως και με κάθε άλλο θεσμικό χρόνιο πρόβλημα– η εκπαίδευση του προσωπικού των κρατικών φορέων που σχετίζονται με οποιοδήποτε τρόπο με τον τομέα των πληροφοριών και της εθνικής ασφάλειας γενικότερα διαδραματίζει ζωτικό ρόλο όχι μόνο στην ανάπτυξη των ικανοτήτων, αλλά και στην εδραίωση της επιδιωκόμενης κουλτούρας (εθνικής) ασφάλειας, η οποία δρα ως δικλείδα ασφάλειας για την διατήρηση της υψηλής απόδοσης, των θεμελιωδών αρχών, και της εργασιακής ηθικής κάθε φορέα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σύμφωνα με όσα έχουν αναφερθεί, οι σημαντικότερες **προτεινόμενες ενέργειες** οι οποίες θα συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του θεσμικού πλαισίου εθνικής ασφάλειας στην Ελλάδα –η πλειοψηφία των οποίων περιγράφεται αναλυτικά στο βιβλίο του υπογράφοντος με τίτλο «**Εθνική Ασφάλεια: Μύθοι και Πραγματικότητα**»– είναι οι ακόλουθες:

1. Η εκκρόνηση και δημοσίευση της Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας, ώστε κάθε φορέας να γνωρίζει τους επιδιωκόμενους στόχους και τους περιορισμούς που έχουν τεθεί από το κράτος, και να είναι σε θέση να αναπτύξει την δράση του και να συνεργαστεί με τους υπόλοιπους φορείς για την επίτευξη των εν λόγω στόχων. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχουν περιέλθει στην δημοσιότητα, η εν λόγω Στρατηγική παρουσιάστηκε από τον Έλληνα Σύμβουλο Εθνικής Ασφάλειας στο ΚΥΣΣΕΑ στις 12 Οκτωβρίου 2022 [\[xix\]](#), ωστόσο δεν έχει δημοσιευθεί μέχρι και σήμερα.

2. Η αναδιάρθρωση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας (ΚΥΣΣΕΑ), ώστε να συμπεριλάβει στην σύνθεσή του τον Διοικητή της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ) και επιπλέον Υπουργούς, να συγκροτήσει το απαραίτητο επιτελείο και τις απαραίτητες επιτροπές, και να έχει στην διάθεσή του αίθουσα καταστάσεως (situation room) για να είναι σε θέση να παρακολουθεί τα μείζονα θέματα εθνικής ασφάλειας και να ενεργεί αναλόγως σε **εικοσιτετράωρη βάση** (24/7).

3. Η μετάπτωση της ΕΥΠ σε δύο ξεχωριστές Υπηρεσίες –μια για τις πληροφορίες εσωτερικού και μια για τις πληροφορίες εξωτερικού– σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την πρώτη

Ετήσια Έκθεση της ΕΥΠ που δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2024, η Υπηρεσία έχει ήδη προβεί μεταξύ άλλων και στον διορισμό δύο Υποδιοικητών –έναν για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και έναν για την Εσωτερική Ασφάλεια– κάτι που κρίνεται ως ένα ικανοποιητικό πρώτο βήμα για την σταδιακή προαναφερθείσα μετάπτωση της Υπηρεσίας.^[xx]

4. Η δημιουργία ξεχωριστού Διακλαδικού Σώματος Στρατιωτικών Πληροφοριών στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις κατά το πρότυπο των ΗΠΑ^[xxi] ή του Ηνωμένου Βασιλείου,^[xxii] ώστε να υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό για τον χειρισμό όλων των ευαίσθητων θεμάτων που σχετίζονται με τις στρατιωτικές πληροφορίες.

5. Η δημιουργία Κοινότητας Πληροφοριών για τον συντονισμό όλων των κρατικών υπηρεσιών πληροφοριών και η εκπόνηση-δημοσίευση Στρατηγικής Εθνικών Πληροφοριών και Ετήσιας Εκτίμησης Απειλής, ώστε όλες οι κρατικές υπηρεσίες πληροφοριών να είναι σε θέση προβούν στην συλλογή των αναγκαίων πληροφοριών και οι φορείς εθνικής ασφάλειας να έχουν επίγνωση των υφιστάμενων και αναδυόμενων κινδύνων και απειλών του σύγχρονου περιβάλλοντος ασφάλειας.

6. Η δημιουργία Ακαδημίας Εθνικής Ασφάλειας και Πληροφοριών^[xxiii], η οποία εκτός από την αναγκαία ανάπτυξη των ικανοτήτων του προσωπικού που σχετίζεται με οποιονδήποτε τρόπο με την εθνική ασφάλεια, θα συμβάλλει και στην εδραίωση της απαραίτητης κουλτούρας (εθνικής) ασφάλειας. Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι η ΕΥΠ φαίνεται να έχει υιοθετήσει την εν λόγω πρόταση, καθώς στην προαναφερθείσα Ετήσια Έκθεσή της αναφέρει ότι πρόκειται να προβεί στην ίδρυση Ακαδημίας Πληροφοριών και Αντικατασκοπείας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Έχοντας ολοκληρώσει την ανάλυση της Στρατηγικής Πληροφοριών Ανοιχτών Πηγών για το 2024-2026 της Κοινότητας Πληροφοριών των ΗΠΑ, κρίνεται σκόπιμη η επισήμανση ορισμένων περιπτώσεων οι οποίες καταδεικνύουν την αξία των Υπηρεσιών Πληροφοριών και την σημασία της ύπαρξης έγκυρων και έγκαιρων πληροφοριών. Μια από αυτές είναι η δήλωση του προέδρου των ΗΠΑ, Gerald R. Ford, κατά την τελετή ορκωμοσίας του διευθυντή της CIA, George H. W. Bush –που έλαβε χώρα στις 30 Ιανουαρίου 1976– στην οποία επεσήμανε ότι «Όπως κάθε πρόεδρος μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, εξαρτώμαι από εσάς ως μια από τις πρώτες γραμμές άμυνας της Αμερικής. [...] Ως αποτέλεσμα, έχω πλήρη επίγνωση της τεράστιας προσπάθειας, της τεράστιας ομαδικής δουλειάς που γίνεται, και όλων των εκθέσεων πληροφοριών που λαμβάνω οι οποίες είναι τόσο ζωτικής σημασίας για την λήψη ορθών πολιτικών αποφάσεων για την εθνική ασφάλεια. Και επιτρέψτε μου να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου γι' αυτή την δουλειά»^[xxiv].

Όσον αφορά την «Καθημερινή Ενημέρωση του Προέδρου» (President's Daily Brief – PDB)^[xxv], ο διευθυντής της CIA, John Brennan, είχε δηλώσει ότι «Σήμερα, η καθημερινή ενημέρωση του Προέδρου είναι τόσο ζωτική για τον Λευκό Οίκο, ώστε να αναρωτιέται κανείς πως μπορούσαν παλιότερα να λειτουργούν χωρίς αυτήν»^[xxvi].

Επιπλέον, ο πρόεδρος Barack Obama είχε εκφράσει την ευγνωμοσύνη του στο προσωπικό της Κοινότητας Πληροφοριών κατά την τελετή με τίτλο «*Η Δεκαετία της Ενσωμάτωσης*» που έλαβε χώρα το 2015, δηλώνοντας ότι «*Εξαιτίας σας, είχαμε τις πληροφορίες για να εξοντώσουμε τους ηγέτες της Αλ Κάιντα, συμπεριλαμβανομένου του Οσάμα Μπιν Λάντεν. Εξαιτίας σας, είχαμε τις πληροφορίες, γρήγορα, που έδειξαν ότι η Συρία είχε χρησιμοποιήσει χημικά όπλα, και στην συνέχεια είχε την δυνατότητα να παρακολουθεί την απομάκρυνσή τους. Εξαιτίας σας, είχαμε τις πληροφορίες, παρά τις συσκοτίσεις της Ρωσίας, για να πούμε στον κόσμο την αλήθεια για την κατάρριψη της Πτήσης 17 των Μαλαισιανών Αερογραμμών πάνω από την Ουκρανία*»^[xxvii].

Η αξία των Υπηρεσιών Πληροφοριών μπορεί να γίνει αντιληπτή μόνο αν αναλογιστεί κανείς τους κινδύνους που θα αντιμετώπιζε ένα κράτος αν δεν υπήρχαν και όχι από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν μπόρεσαν να ανταποκριθούν πλήρως στην αποστολή τους. Δεν θα πρέπει να λησμονάται τέλος, όπως δήλωσε ο Sherman Kent, ιδρυτής του Γραφείου Εθνικών Εκτιμήσεων (Office of National Estimates), το γεγονός ότι «*Οι Υπηρεσίες Πληροφοριών δεν διεκδικούν το αλάθητο για τις προφητείες τους. Απλώς ότι η απάντηση που δίνουν είναι η πιο βαθιά και αντικειμενικά βασισμένη, και προσεκτικά μελετημένη εκτίμηση*»^[xxviii].

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

[i] Koukakis, Georgios. 2023. “Permacrises and Polycrises: Outlining the Contemporary Security Environment through References to Strategic Documents of Regional and International Actors”. HAPSc Policy Briefs Series 4 (2):55-64. <https://doi.org/10.12681/hapscpbs.36661>. (16/03/2024).

[ii] Ο κύκλος πληροφοριών μπορεί να διαφέρει ελαφρώς ως προς τον αριθμό ή το περιεχόμενο των βημάτων ανάλογα με την Υπηρεσία Πληροφοριών.

[iii] Office of the Director of National Intelligence. “the SIX STEPS in the INTELLIGENCE CYCLE (collection). No date. <https://www.intelligence.gov/how-the-ic-works> (16/03/2024).

[iv] Ο εν λόγω όρος μεταφράζεται και ως «Διευθυντής Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών». Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Κουκάκης Γεώργιος. «Η Ετήσια Εκτίμηση Απειλής κατά των ΗΠΑ για το 2023». Foreign Affairs The Hellenic Edition. 14 Μαρτίου 2023. <https://www.foreignaffairs.gr/articles/74058/georgios-koykakis/i-etisia-ektimisi-apeilis-kata-ton-ipa-gia-to-2023> (12/08/2023).

[v] Ο εν λόγω όρος μεταφράζεται και ως «Κοινότητα Υπηρεσιών Πληροφοριών».

[vi] Πικραμένος Κώστας & Κουκάκης Γεώργιος, «Εθνική Ασφάλεια: Μύθοι και Πραγματικότητα», Εκδόσεις Ινφογνώμων, Απρίλιος 2023, σσ. 37-52.

[vii] Ο όρος «στοιχείο» χρησιμοποιείται για να περιγράψει κάθε ξεχωριστή διοικητική δομή ανεξαρτήτως μεγέθους ή κλιμακίου διοίκησης.

[viii] Office of the Director of National Intelligence. «How the IC works». <https://www.intelligence.gov/how-the-ic-works> (10/03/2023).

[ix] Κουκάκης Γεώργιος. «Η νέα Στρατηγική Πληροφοριών των ΗΠΑ για την επόμενη τετραετία». Foreign Affairs The Hellenic Edition. 16 Αυγούστου 2023. <https://www.foreignaffairs.gr/articles/74265/georgios-koykakis/i-nea-stratigiki-pliroforion-ton-ipa-gia-tin-epomeni-tetraetia> (16/03/2024).

[x] Office of the Director of National Intelligence. “THE IC OSINT STRATEGY 2024-2026”. 08 March 2024. <https://www.dni.gov/index.php/newsroom/reports-publications/reports-publications-2024/3785-the-ic-osint-strategy-2024-2026> (16/03/2024).

[xi] Koukakis, Georgios. “The National Security Strategy of the USA: Background, Recent Developments and Future Considerations Regarding the International Security Environment”. HAPSc Policy Briefs Series 3, no. 2 (December 29, 2022): 122–132. <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/hapscpbs/article/view/33792>. 18/03/2024).

[xii] Κουκάκης Γεώργιος. «Η Εξέλιξη του Στρατηγικού Δόγματος του NATO και προβληματισμοί για το μέλλον στο «Ο Στρατός Ήρας στην Δεκαετία 2021-2030». Τετράδια Γεωπολιτικής Ανάλυσης και Μελετών, Τεύχος 8 (Φεβρουάριος 2024), σσ. 64-85. https://www.researchgate.net/publication/378848610_E_Exelixe_tou_Stratigikou_Dogmatos_tou_NATO_kai_problematismoi_gia_to_mellon (18/03/2024).

[xiii] Κουκάκης Γεώργιος. «Προς τα που δείχνει η Στρατηγική Πυξίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης». *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*, 01 Απριλίου 2022. <https://kedisa.gr/pros-ta-pou-deichnei-i-stratigiki-pyksida-tis-evropaikis-enosis/> (18/03/2024).

[xiv] Αναλυτικές προτάσεις όσον αφορά τη νέα αρχιτεκτονική εθνικής ασφάλειας περιέχονται στο βιβλίο «Εθνική Ασφάλεια: Μύθοι και Πραγματικότητα» του Πικραμένου Κώστα & Κουκάκη Γεώργιου, το οποίο κυκλοφόρησε τον Απρίλιο του 2023 από τις Εκδόσεις Ινφογνώμων, <https://infognomon.gr/shop/nees-kyklofories/ethniki-asfaleia/>

[xv] Κουκάκης Γεώργιος. « Η νέα Στρατηγική Πληροφοριών των ΗΠΑ για την επόμενη τετραετία». Οπ.π.

[xvi] Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Κουκάκης Γεώργιος. « Η Ετήσια Εκτίμηση Απειλής κατά των ΗΠΑ για το 2023». *Foreign Affairs The Hellenic Edition*. 14 Μαρτίου 2023. <https://www.foreignaffairs.gr/articles/74058/georgios-koykakis/i-etisia-ektimisi-apeilis-kata-ton-ipa-gia-to-2023> (18/03/2024).

[xvii] Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Κουκάκης Γεώργιος. «Η σημασία της πληροφόρησης στη διαδικασία λήψης απόφασης και την προάσπιση της εθνικής ασφάλειας». *Geopolitics & Daily News*. 25 Οκτωβρίου 2024. <https://geopolitics.iisca.eu/2023/10/25/%ce%b7-%cf%83%ce%b7%ce%bc%ce%b1%cf%83%ce%af%ce%b1-%cf%84%ce%b7%cf%82-%cf%80%ce%bb%ce%b7%cf%81%ce%bf%cf%86%cf%8c%cf%81%ce%b7%cf%83%ce%b7%cf%82-%cf%83%cf%84%ce%b7-%ce%b4%ce%b9%ce%b1%ce%b4%ce%b9%ce%ba/> (18/03/2024).

[xviii] Κουκάκης Γεώργιος, «Χαμάς εναντίον Ισραήλ: Τρομοκρατία ή Απελευθερωτικός Αγώνας;». *HuffPost Greece*. 12 Οκτωβρίου 2023. https://www.huffingtonpost.gr/entry/chamas-enantion-israel-tromokratia-e-apeleetherotikos-ayonas_gr_65244bc7e4b0102e69630574 (18/03/2024).

[xix] Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Γιαννακού Αγγελική. «ΚΥΣΕΑ: Παρουσιάστηκε η Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας [vid]». *Flash*. 12 Οκτωβρίου 2022. <https://www.flash.gr/kysea-parousiastike-i-stratigiki-ethnikis-asfaleias-vid-863664> (18/03/2024).

[xx] Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Koukakis Georgios. “The Institutional Reform of the Greek National Intelligence Service (NIS) and its First Historical 2023 Annual Report: Threats, Challenges and Future Considerations Regarding the National Security of the Hellenic Republic”. *Hermes Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy, Occasional Paper 1/2024 (January 2024)*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.35429.58082> (18/03/2024).

[xxi] Military Intelligence Corps Hall of Fame. «Home». No date. <https://www.ikn.army.mil/apps/MIHOF/Home> (18/03/2024).

[xxii] Intelligence Corps. «Who we are». No date. <https://www.army.mod.uk/who-we-are/corps-regiments-and-units/intelligence-corps/> (18/03/2024).

[xxiii] Σχετική πρόταση παρατίθεται στο βιβλίο «Εθνικής Ασφάλεια: Μύθοι και Πραγματικότητα» του Πικραμένου Κώστα και Κουκάκη Γεώργιου.

[xxiv] Central Intelligence Agency. «President’s Daily Brief: Delivering Intelligence to Nixon and Ford». 2016. <https://www.cia.gov/resources/publications/presidents-daily-brief-delivering-intelligence-to-nixon-and-ford/> (18/03/2024).

[xxv] Κουκάκης Γεώργιος. «Η σημασία της πληροφόρησης στη διαδικασία λήψης απόφασης και την προάσπιση της εθνικής ασφάλειας». *Geopolitics & Daily News*. 15 Οκτωβρίου 2023. <https://geopolitics.iisca.eu/2023/10/25/%ce%b7-%cf%83%ce%b7%ce%bc%ce%b1%cf%83%ce%af%ce%b1-%cf%84%ce%b7%cf%82-%cf%80%ce%bb%ce%b7%cf%81%ce%bf%cf%86%cf%8c%cf%81%ce%b7%cf%83%ce%b7%cf%82-%cf%83%cf%84%ce%b7-%ce%b4%ce%b9%ce%b1%ce%b4%ce%b9%ce%ba/> (16/03/2024).

[xxvi] Central Intelligence Agency. «President’s Daily Brief: Delivering Intelligence to Nixon and Ford». 2016. Οπ.π.

[xxvii] Office of the Director of National Intelligence. “ODNI FACTSHEET”. 24 February 2017 (updated). https://www.odni.gov/files/documents/FACTSHEET_ODNI_History_and_Background_2_24-17.pdf (16/03/2024).

[xxviii] Office of the Director of National Intelligence. “Global Trends 2024: A more contested world (Introduction)”. March 2021. <https://www.dni.gov/index.php/gt2040-home/introduction> (18/03/2024).